

Förebyggande, beredskap för och behandling av överkänslighetsreaktioner mot kontrastmedel

Berörda enheter

Röntgenavdelningar i Länskliniken Bild- och Funktionsmedicin i Region Norrbotten.

Syfte

Riktlinje inkluderar alla intravaskulära kontrastmedel (jod-, gadolinium- och ultraljudkontrastmedel) oavsett om tillförsel sker intravaskulärt eller extravaskulärt vid administration peroralt, rektalt, i gallvägar, i kroppskaviteter.

Åtgärder och profylax vid riskfaktor

Många patienter med tidigare kontrastmedelsreaktion reagerar inte vid förnyad injektion.

- Ingen åtgärd om tidigare KM-reaktion var av icke anafylaktisk karaktär, dvs. isolerad symtom som t.ex. urtikaria eller illamående/kräkning.
- Astmatiker bör uppmanas att ta med sitt inhalationspreparat och gärna ta en dos före undersökningen
- Tidigare anafylaxireaktion på kontrastmedel
 - Överväg i första hand undersökning som inte kräver kontrastmedel
 - om undersökning anses nödvändig
 - byt till annat kontrastmedel än det som patienten reagerat mot, men kom ihåg att korsreaktioner kan förekomma mellan samma typ av kontrastmedel, dock ej mellan t.ex. jod- och Gd-kontrastmedel
 - överväg premedicinering

Premedicinering i elektiva fall:

1. Tabl. Prednisolon (≥ 6 år 50 mg; < 6 år 30 mg) alternativt Tabl. Betapred (≥ 6 år 5 mg; < 6 år 3 mg) 12 och 2 timmar före kontrastmedelsinjektion.

2. Tabl. Aeries (≥ 12 år 10 mg; 6-12 år 5 mg; < 6 år 2,5 mg) 12 och 2 timmar före kontrastmedelsinjektion.

Premedicinering i akuta fall:

1. Solu-Cortef i.v. (≥ 6 år 200 mg; < 6 år 100 mg) eller Betapred i.v. (≥ 6 år 8 mg; < 6 år 4 mg) omedelbart och sedan var 4:e timme fram till undersökningen är avslutad.
 2. Tabl. Caredin (≥ 12 år 10 mg; 6-12 år 5 mg; < 6 år 2,5 mg) 1 timme före undersökningen
- Kontrollera att akutbricka med adrenalin, syrgas, andningsmask/andningsblåsa, sug och defibrillator finns på plats, fungerar och kan hanteras
 - Läkare som kan ordinera och ge behandling skall finnas tillgänglig på plats. Under natten mellan kl. 22:00-07:30 ska remittent eller primärjouren på medicinkliniken vara på plats vid kontrastinjektion.
 - Vid undersökning av patient med tidigare allvarlig/livshotande kontrastmedelsreaktion bör narkospersonal närvara vid undersökningen
 - Behåll i.v. infart och övervaka patienten minst 30 min efter kontrastmedelstillförseln
 - Åtgärder vid anamnes på anafylaxireaktion mot andra ämnen än kontrastmedel måste avgöras i det individuella fallet
 - Mastocytos, diskutera med remittent om kontrastmedel överhuvudtaget skall ges

Riktlinje baseras på: SOSFS 2009:16

[SURF kontrastmedelgrupps rekommendationer version 5.0 2024-09-12](#)